

вання амортизації починає виступати відновлювальна а не первісна вартість.

Література

1. Павлов П. Снашивание и амортизация основных фондов. — М.: Госфиниздат, 1957. — С. 84, 85, 210
2. Лучко Т. П. Бухгалтерський облік в управлінні бізнесом: зарубіжний досвід. — К.: «Облікінформ», 1997. — С. 107
3. Чедвик Л. Основы финансового учета: пер. с англ. — М.: Банки и биржи, 1997. — 252 с.
4. Блей Дж., Аман О. Европейский бухгалтерський учет. — М., 1997.

А. Л. Пастернак, аспірант
Київський національний економічний університет

БАЗЕЛЬСЬКІ СТАНДАРТИ БАНКІВСЬКОГО КАПІТАЛУ

Базельський комітет (в подальшому Комітет) з банківського нагляду в липні 1988 р. прийняв угоду «Міжнародне зближення методів вимірювання і стандартів капіталу» — рекомендації, де були сформульовані загальні принципи розрахунку мінімальних нормативів власного капіталу банків із врахуванням ступеня ризику портфеля їх активів.

Викладені в Угоді принципи оцінки мінімального капіталу стали моделлю для впровадження аналогічних стандартів національними законодавствами різних країн.

З моменту прийняття цієї Угоди пройшло більше десяти років. За ці роки виявилися сильні і слабкі сторони базельських рекомендацій, тому Комітетом був підготовлений і розісланий національним наглядовим органам ряд документів про природу банківських ризиків та рекомендованих методів їх мінімізації. Були також змінені та доповнені деякі розділи Угоди.

Робота над вдосконаленням методики була продовжена. В червні 1999 р. Базельський комітет розіслав центральним банкам та іншим наглядовим органам різних країн консультативну доповідь «Нова схема достатності капіталу» з пропозицією надати критичні зауваження до 31 березня 2000 року.

Базельський комітет тісно пов'язаний з організаціями банківського нагляду країн Центральної і Східної Європи, до складу яких входить і Україна.

Розглянемо основні принципи Угоди, прийнятої Базельським комітетом.

В основу методики розрахунку коефіцієнтів мінімальної потреби в капіталі, чи капітальних коефіцієнтів, запропонованих Комітетом, покладено принцип обліку якості активів банку і пов'язаних з ними ризиків. При розрахунку коефіцієнта капітал банку зіставляється не з номінальною величиною його активів, а з розрахунковим показником ризикових активів, де кожен елемент активів віднесено до певної категорії і зважений до відповідно установленної шкали коефіцієнтів.

Іншою важливою рисою базельської методики є ділення показника власного капіталу на два компоненти: капітал першого рівня (аналог базового капіталу) та капітал другого рівня (аналог додаткового капіталу). Ці підходи в тій чи іншій мірі вже були використані раніше в практиці банківського нагляду, але в Базельській угоді вони отримали чітке формулювання і детальний опис. Мінімальні вимоги до банківського капіталу, розрахованого за цією методикою, набули характеру міжнародно визнаних нормативів.

Розглядалась ще одна важлива проблема, що стосувалася ступеня врахування забезпечення при оцінці кредитного ризику, пов'язаного з активами банку. Угода визнає, що наявність такого забезпечення в принципі знижує кредитний ризик.

Надзвичайно складною була проблема оцінки ризику за позабалансовими операціями.

В Угоді передбачалась відповідна процедура оцінки ризику щодо цих операцій. Спочатку номінальна сума позабалансових зобов'язань переводиться в еквівалент кредитного ризику, а потім одержана сума зважується у відповідності до категорії позичальника по балансових операціях. Основні категорії позабалансових операцій для визначення ступеня ризику такі:

- зобов'язання, фінансові гарантії, банківські акцепти, акредитиви стенд-бай, — конверсійний фактор — 100 %;
- умовні зобов'язання за угодами (облігації, що гарантують виконання будівельних підрядів) — 50 %;
- зобов'язання за андеррайтингом зобов'язань терміном більше 1 року — 50 %;
- зобов'язання банку про надання кредиту з терміном більше 1 року — 50 %;
- аналогічні зобов'язання строком до 1 року — 0 %.

До кінця 1992 року мінімальні стандарти капіталу досягли передбаченої величини — 8 % для загальної суми власних коштів і 4 % — для капіталу першого рівня, субординований борг — не

більше 50 % базового капіталу, загальний резерв на можливі втрати за кредитами — не вище 1,25 % капіталу другого рівня.

Такі головні засади Угоди, якій судилося відіграти важливу роль у подальшому розвитку світової банківської системи.

Література

1. Словник банківських термінів. К. 2000, С. 59.
2. Деньги и кредит. — 3.2002. — С. 39.

О. В. Петраковська,

бухгалтер розрахунково-позикових операцій
Лівобережного відділення Промінвестбанку

РОЛЬ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В ОЦІНЦІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИГІД

В першу чергу слід наголосити на актуальності даної теми, в якій розкриваються ключові проблеми ринку банківських послуг та отримання послуг від її надання, планування банківської діяльності, оперативного управління фінансовими ресурсами кредитної установи.

Зміни останніх років змусили кардинально переглянути старі підходи до аналізу діяльності банків. Якщо раніше їхня робота як складових державної системи грошового обігу оцінювалася переважно з точки зору виконання заданих нормативно-планових показників, то тепер на перше місце вийшли загальноновизнані у світі параметри, що характеризують економічний стан банку і динаміку його розвитку. У зв'язку з глибокими змінами у банківській системі, численними нововведеннями в організації методах керування банками і формах обслуговування клієнтів істотно зростають роль і значення аналізу фінансового стану банку як для нього самого, так і для його партнерів, власників.

Банківська система України на даному етапі розвитку ще не досягла високого рівня платоспроможності — баланси більшості великих банків містять ненадійні кредити. Сьогодні чимало банків є прихованими банкрутами. Банки змушені функціонувати в інфляційному середовищі з недосконалим податковим і фінансовим законодавством.

До особливостей стану банківської системи України на сучасному етапі, що негативно впливають на її діяльність і розвиток, можна